

BASTA

Egenskapskriterier — BETA

— enligt förordningen (EG) nr. 1272/2008 (CLP)

UTGÅVA 2017:A2

GILTIG FRÅN 2017-07-01

Inledning

BETA-registret är en del av BASTA-systemet. Produkter som registreras i BETA-registret får inte innehålla ämnen med egenskaper enligt detta kriteriedokument, i halter lika med eller överstigande de angivna haltgränserna.

Då dessa egenskapskriterier är mindre stränga än BASTA-kriterierna¹⁾ kan produkter som registreras i BETA-registret vara förenade med risker. Därför ska leverantören ange vilka av BASTA-kriterierna som produkten inte klarar.

För produkter i BETA-registret skall information för värdering och hantering av risker med produkten under byggskedet, bruksskedet, vid rivning och avfall i form av en miljö- och hälsosäkerhetsinformation enligt på <http://www.bastaonline.se/dokument/> hänvisad mall tillhandahållas. För kemiska produkter kan ett säkerhetsdatablad räcka som miljö- och hälsosäkerhetsinformation under förutsättning att detta uppfyller kraven i enlighet med REACH-förordnings avdelning IV (Information i distributionskedjan).

Produkter som klarar BASTA-kriterierna ska i stället registreras i BASTA-registret¹⁾

Kärnan i kriterierna är den europeiska kemikalielagstiftningen REACH, där ämnen med särskilt farliga egenskaper pekas ut. Samtliga ämnen som är upptagna i den s.k. kandidatförteckningen till REACH har särskilt farliga egenskaper och omfattas därmed av kriterierna.

Kriterierna baseras på rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning (CLP) av ämnen och blandningar.

http://echa.europa.eu/documents/10162/13562/clp_labelling_sv.pdf

Om klassningen av en blandning (beredning)²⁾ på grund av dess egenskaper skiljer sig från de ingående ämnenas³⁾ respektive klassning så är det beredningens klassning som gäller om det är på det sättet som produkten levereras till byggarbetsplatsen (eller motsvarande). Ingående ämnens halter beräknas utifrån produkten så som den levereras till byggarbetsplats eller motsvarande. Ämnen som har använts vid tillverkningen men som inte finns med i den levererade produkten behöver inte beaktas. Om inte annat anges ska den sammalagda halten av samtliga ämnen med den angivna ämnesegenskapen ligga till grund för utvärderingen.

För sammansatta varor som består av flera delar, ska underlaget för beräkningarna baseras på vikten av den enskilda del som innehåller ämnet, inte den totala vikten av den sammansatta varan. Halten, som jämförs med den i BASTA angivna haltgränsen, ska därför beräknas på varje del av en sammansatt vara som i sig uppfyller definitionen av en vara i **artikel 3.3 i Reach-förordningen** (se not 11).

Egenskapskriterierna beskriver ämnesegenskaper som BASTA-systemet syftar till att fasa ut. Den haltgräns som i normalfallet tillåts i produkten anges. (OBS! Det förekommer i vissa fall att andra haltgränser är särskilt angivna, se not 2). Här anges om halter av ämnen med liknande egenskaper ska sammanräknas. Till detta finns ett antal fotnoter som förtydligar eller beskriver hur kriterierna ska tolkas och användas. Sist i dokumentet finns även en förteckning över de faroangivelser som används.

OBSERVERA!

Ovanstående kriterier kommer att ses över med jämna mellanrum för att anpassa dem till ny kunskap samt till omvärldens krav och målsättningar på kemikalieområdet.

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring. Citat får göras om tydlig hänvisning till källan görs.

Egenskapskriterier i BETA-registret

Ämnesegenskaper	Definition	Haltgräns (vikts-%) (om särskild gräns inte anges) ^{4),11)}	Sammanräkning ¹²⁾
1. Cancerframkallande	Ämnen som uppfyller kriterierna för Cancerogenitet, kategori 1A eller 1B (H350) ⁵⁾	0,1 %	—
2. Mutagena	Ämnen som uppfyller kriterierna för Mutagenitet i könsceller, kategori 1A eller 1B (H340) ⁵⁾	0,1 %	—
3. Reproduktionstoxiska	Ämnen som uppfyller kriterierna före Reproduktionstoxicitet, kategori 1A eller 1B (H360) ⁵⁾	0,3%	—
4. Spädbarnsskador	Ämnen som uppfyller kriterierna för Reproduktionstoxicitet, kategori Effekter på eller via amning (H362) ⁵⁾	0,3%	—
5. Hormonstörande	Ämnen som får helhetsbedömningen Cat 1 eller Cat 2 i EU:s EDS Database ⁶⁾ samt ämnen som är upptagna i kandidatförteckningen p.g.a. att de har hormonstörande egenskaper i enlighet med REACH Artikel 57f.	0,1 %	—
6. Persistenta, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen ⁷⁾ (PBT)	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller > 40 d i söt- eller brackvatten eller > 180 d i havssediment eller > 120 d söt- eller brackvattensediment eller > 120 d i jord samt 2) BCF > 2000 l/kg (våtvikt) samt 3) Toxicitet NOEC eller EC10 < 0.01 mg/l eller CMR - Cancerframkallande 1A,1B (H350). Mutagena 1A, 1B (H340). Reproduktions toxiska 1A, 1B, 2 (H360 och H361) eller klassificerat H372 eller H373	0,1 %	—
7. Mycket persistenta och mycket bioackumulerbara organiska ämnen ⁷⁾ (vPvB)	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havs-, söt- eller brackvatten eller > 180 d i havs-, söt- eller brackvattensediment eller >180 d i jord samt 2) BCF > 5000 l/kg (våtvikt)	0,1 %	—
8. Bly (Pb)	Bly eller blyföreningar	0,1 % ⁸⁾	Ja
9. Kvicksilver (Hg)	Kvicksilver eller kvicksilverföreningar	Totalförbud ⁹⁾	Ja
10. Kadmium (Cd)	Kadmium eller kadmiumföreningar	0,01 %	Ja
11. Farligt för ozonskiktet	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Farligt för ozonskiktet (EUH 059, H420) ⁹⁾	0,1 %	—

NOTER

- 1) Se Egenskapskriterier – BASTA.
- 2) Ämne: kemiskt och föreningar av detta grundämne i naturlig eller tillverkad form, inklusive de eventuella tillsatser som är nödvändiga för att bevara dess stabilitet och sådana föroreningar som härrör från tillverkningsprocessen, men exklusive eventuella lösningsmedel som kan avskiljas utan att det påverkar ämnets stabilitet eller ändrar dess sammansättning.
- 3) Beredning: blandning eller lösning som består av två eller flera ämnen.
- 4) I de fall det finns en avvikande haltangivelse, högre eller lägre, i Europaparlamentets och rådets förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (**EG nr 1272/2008**), **bilaga VI, tabell 3.1**, så gäller den.

I det fall en vara består av plast- eller gummidelar som innehåller någon PAH som omfattas av Kommissionens förordning (**EU nr 1272/2013** av den 6 december 2013 om **ändring av bilaga XVII** till Europaparlamentets och rådets förordning (**EG nr 1907/2006** om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) vad gäller polycykliska aromatiska kolväten, och någon av dessa delar kommer i direkt och långvarig eller under kort tid upprepad kontakt med mänsklig hud eller munhåla under normala eller rimligen förutsebara användningsförhållanden, så gäller haltgräns enligt detta direktiv.
- 5) I enlighet med förordningen **EG nr. 1272/2008**. Bedömningen ska baseras på alla relevanta data om produktens hälso- och miljöfarlighet. Kriterierna är direkt tillämpbara när data erhållits enligt de krav på information som finns beskrivna i **artikel 13** i rådets förordning (**EG nr 1907/2006**). Om det för en given hälso- eller miljöfarlig egenskap finns data från flera undersökningar som enligt kriterierna skulle leda till olika klassificering ska de data som ger den strängaste klassificeringen användas under förutsättning att de är av god vetenskaplig kvalitet.
- 6) EDS Database kan laddas ner på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm, För att extrahera databasen, gör så här:
 1. Spara ner zip-filen på din hårddisk
 2. Extrahera zipfilen och kör databasen genom att klicka på mdb-filen.
 3. Välj "Categorisation" så kommer de ämnen som databasen omfattar upp.Minimikrav är MS Access 2003 eller senare version. Observera att även andra CAS-nummer av de ämnen som omfattas av EDS-databasen Cat 1 & Cat 2 omfattas!
- 7) Det finns ämnen som uppfyller kriterierna för både PBT och vPvB. De måste prövas i förhållande till båda kriterierna 6 och 7 om sådana finns i produkten. Kriterierna för potentiellt PBT enligt PRIO (se www.kemi.se) kan i de fall där de friar från misstanke om PBT-egenskaper, användas som underlag för PBT-klassningen.
- 8) Intentionen är att halterna för dessa ämnen ska vara nära noll. I BETA-registret tillåts undantag från haltgränsen 0.1% i enlighet med RoHS-direktivet (**2011/65/EU**).
- 9) I enlighet med "Förordning om ändring i förordningen (**1998:944**) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter" råder totalförbud på kvicksilver. Förbudet gäller produkter där kvicksilver har använts eller tillsatts. **Låga halter av kvicksilver som inte tillsatts avsiktligt i något led faller därmed utanför förbudet, men sådana spår/förorening av kvicksilver får inte överstiga 2,5 mg/kg. Avvikelser överstigande 2,5 mg/kg är tillåtet i de fall det härrör från naturlig förekomst i kol, malm eller malmkoncentrat.** I BETA-registret tillåts undantag enligt RoHS-direktivet (**2011/65/EU**).
- 10) Enligt Guidance on the Application of the CLP Criteria (senaste version kan hittas på <http://echa.europa.eu/web/guest/guidance-documents/guidance-on-clp>) avses ämnen med en ODP (Ozon Depletion Potential) $\geq 0,005$. Kända sådana ämnen finns listade i **Bilaga I** till Förordning (**EG nr 1005/2009**).
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:286:0001:0030:SV:PDF>

- 11) För sammansatta varor som består av flera delar, ska underlaget för beräkningarna baseras på vikten av den enskilda del som innehåller ämnet, inte den totala vikten av den sammansatta varan. Halten, som jämförs med den i BASTA angivna haltgränsen, ska därför beräknas på varje del av en sammansatt vara som i sig uppfyller definitionen av en vara i **artikel 3.3 i Reach-förordningen**:

En vara är ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion. Efter att ett objekt under produktionsprocessen har blivit en egen vara, kommer det att förbli en vara till dess att det slutligen blir avfall efter färdig användning ("en gångig vara, alltid vara").

I en industriell process kan en kemisk produkt upphöra att vara en kemisk produkt och övergå i att vara en vara. I det fallet det oönskade ämnet finns i den kemiska produkten ska halten av det oönskade ämnet vid tillämpningen av BASTA:s kriterier beräknas på den nya varan som bildas i den process då den kemiska produkten övergår till att bli en vara. T.ex. om två skivor limmas samman och det förekommer ett oönskat ämne i limskiktet ska halten av det oönskade ämnet beräknas på vikten av den nya produkten, d.v.s. de sammanfogade skivorna.

Om en skiva istället beläggs med ett laminat som i sig är en egen vara enligt Reach-förordningens definition och det förekommer ett oönskat ämne i laminatet, så beräknas halten av det oönskade ämnet vid tillämpningen av BASTA:s kriterier på vikten av laminatet, då detta är en egen vara.

- 12) Summering av halter av olika ämnen med samma egenskaper.

Faroangivelser som förekommer i kriterierna

H340	Kan orsaka genetiska defekter
H350	Kan orsaka cancer
H360	Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet
H362	Kan skada spädbarn som ammas
H372	Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering
H373	Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
H420	Skadar folkhälsan och miljön genom att förstöra ozonet i övre delen av atmosfären
EUH059	Farligt för ozonskiktet

Länkarna som anges i dokumentet uppdateras utanför BASTA:s kontroll. BASTA-systemet ansvarar inte för att länkarna i alla lägen är uppdaterade utan hänvisar då till respektive hemsida.

Information om produkter som klarar egenskapskriterierna finns på systemets hemsida www.bastaonline.se

E-postadress är bastaonline@ivl.se

Du kan också kontakta Bastaonline AB, Box 21060, 100 31 Stockholm, telefon 010-788 65 00 om du vill ha ytterligare information